Πληροφορίες σχετικά με την παροχή υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης

Τι είναι οι εθελοντές/εθελόντριες ατομικής υποστήριξης;
Οι εθελοντές/εθελόντριες ατομικής υποστήριξης είναι άτομα τα οποία στο πλαίσιο της ατομικής βοήθειας παρέχουν βασικές υπηρεσίες φροντίδας ή/και υπηρεσίες ελάφρυνσης για την υποστήριξη ατόμων που χρήζουν φροντίδας στην καθημερινότητά τους. Οι υπηρεσίες παρέχονται, κατά κανόνα, με τη μορφή εθελοντικής βοήθειας προς γείτονες, φίλους ή γνωστούς των εθελοντών/-τριών.

Γιατί πρέπει ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης να συμπληρώσει το έντυπο βεβαίωσης των υπηρεσιών υποστήριξης;
Με τη συμπλήρωση και υπογραφή του εντύπου, ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης επιβεβαιώνει ότι τηρεί τις προϋποθέσεις για την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στην καθημερινότητα των ατόμων που χρήζουν φροντίδας. Με αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται η αναγνώριση της δραστηριότητας ως εγκεκριμένης υπηρεσίας υποστήριξης στην καθημερινότητα. Το συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο έντυπο πρέπει να επισυναφθεί ως αντίγραφο στο έντυπο αποζημίωσης για τις παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης (ποσό ελάφρυνσης) σύμφωνα με το άρθρο 45β, παράγραφος 1, πρόταση 3, αριθμός 4 του Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης XI (SGB XI).

Πρέπει να υποβληθεί αίτηση για τη μελλοντική έναρξη ή να δηλωθεί η λήξη της εθελοντικής ατομικής υποστήριξης;
Όχι. Η συμπλήρωση του εντύπου «Βεβαίωση παροχής υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης» αρκεί. Η αποστολή αντιγράφου αυτής της βεβαίωσης στο ταμείο φροντίδας ή στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας του ατόμου που χρήζει φροντίδας πραγματοποιείται μόνο στο πλαίσιο της τακτικής αποζημίωσης για τις παρεχόμενες υπηρεσίες υποστήριξης.

Απαιτείται επίσημη καταχώριση της δραστηριότητας ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης στο ταμείο φροντίδας, στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας του ατόμου που χρήζει φροντίδας ή σε τοπικό κέντρο φροντίδας ή άλλη δημοτική υπηρεσία συμβουλευτικής;
Όχι. Η συμπλήρωση του εντύπου «Βεβαίωση παροχής υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης» είναι επαρκής και αποτελεί επίσημη αναγνώριση για την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών σε άτομα που χρήζουν φροντίδας.

Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληροί ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης;

Ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης μπορεί να δραστηριοποιηθεί όποιος/-α:

- έχει συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του/της,
- αναλαμβάνει την υποστήριξη εθελοντικά και δεν υποστηρίζει περισσότερα από δύο άτομα ταυτόχρονα,
- δεν είναι συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και δεύτερου βαθμού με το άτομο που χρήζει φροντίδας,
- δεν διαμένει στο ίδιο νοικοκυριό με το άτομο που χρήζει φροντίδας,
- δεν δραστηριοποιείται ως φροντιστής του ατόμου που χρήζει φροντίδας.

Τι πρέπει να ληφθεί υπόψη εάν ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης είναι ανήλικος/-η;

Απαιτείται δήλωση συγκατάθεσης (γραπτή συναίνεση) από τον/την νόμιμο/-η κηδεμόνα.

Γιατί η υποστήριξη από τον/την εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης περιορίζεται σε δύο άτομα που χρήζουν φροντίδας;

Η προϋπόθεση για την αναγνώριση ενός ατόμου ως εθελοντή/εθελόντριας ατομικής υποστήριξης είναι ότι το άτομο αυτό δεν υποστηρίζει περισσότερα από δύο άτομα ταυτόχρονα. Εάν παρέχεται οικονομική αποζημίωση για υπηρεσίες υποστήριξης σε άτομα που χρήζουν φροντίδας από το Επίπεδο Φροντίδας 1 (Pflegegrad 1) και άνω, αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως «ηθική υποχρέωση» σύμφωνα με το άρθρο 3, αριθμός 36 του Νόμου περί Φορολογίας Εισοδήματος (EstG) και να είναι αφορολόγητη. Προϋπόθεση για τη φοροαπαλλαγή είναι ότι δεν παρέχεται ταυτόχρονα υποστήριξη σε περισσότερα από δύο άτομα.

Γιατί αποκλείονται από τη δραστηριότητα ως εθελοντές/εθελόντριες ατομικής υποστήριξης τα άτομα που έχουν συγγένεια με το άτομο που χρήζει φροντίδας έως και δεύτερου βαθμού;

Ο αποκλεισμός των εθελοντών/-τριών ατομικής υποστήριξης από την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης σε άτομα που χρήζουν φροντίδας και έχουν συγγένεια έως και δεύτερου βαθμού οφείλεται στο γεγονός ότι τα άτομα αυτά διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο υπερφόρτωσης λόγω της ιδιαίτερης σχέσης συγγένειας.

Με βάση το άτομο που χρήζει φροντίδας, συγγενείς έως και τον δεύτερο βαθμό θεωρούνται οι γονείς (1ος βαθμός) και οι παππούδες και οι γιαγιάδες (2ος βαθμός), τα παιδιά (1ος βαθμός) και τα εγγόνια (2ος βαθμός) καθώς και τα αδέλφια (2ος βαθμός). Το ίδιο ισχύει και για τη συγγένεια εξ αγχιστείας: Οι γονείς του/της συντρόφου, δηλαδή τα πεθερικά (1ος βαθμός) και οι παππούδες και οι γιαγιάδες του/της συντρόφου (2ος βαθμός), τα παιδιά του/της συντρόφου, εφόσον δεν έχει πραγματοποιηθεί υιοθεσία (1ος βαθμός) και τα εγγόνια του/της συντρόφου (2ος βαθμός), καθώς και τα αδέλφια του/της συντρόφου (2ος βαθμός).

Ποιο άτομο θεωρείται φροντιστής ενός ατόμου που χρήζει φροντίδας και, συνεπώς, δεν μπορεί ταυτόχρονα να παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης ως εθελοντής/εθελόντρια

ατομικής υποστήριξης σε αυτό το άτομο;
Ως φροντιστές θεωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης (SGB) XI, τα άτομα που παρέχουν μη επαγγελματική φροντίδα σε άτομο που χρήζει φροντίδας στο οικιακό του περιβάλλον.

Πρέπει οι μελλοντικοί εθελοντές/εθελόντριες ατομικής υποστήριξης να αποκτήσουν πιστοποίηση ή να παρακολουθήσουν εκπαίδευση πριν από την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης σε άτομα που χρήζουν φροντίδας;
Όχι. Αναμένεται ότι η πλειονότητα των εθελοντών/-τριών ατομικής υποστήριξης θα παρέχει τις βασικές υποστηρικτικές υπηρεσίες στη γειτονιά τους προς άτομα που χρήζουν φροντίδας και τα οποία τους είναι ήδη γνωστά σε προσωπικό επίπεδο. Για τον λόγο αυτό, δεν υφίσταται υποχρέωση εκπαίδευσης. Ωστόσο, διατίθεται μια σειρά από προαιρετικά προγράμματα πιστοποίησης, τα οποία μπορεί να είναι χρήσιμα και ωφέλιμα για τον ρόλο του/της εθελοντή/εθελόντριας ατομικής υποστήριξης. Πληροφορίες σχετικά με τα διαθέσιμα προγράμματα πιστοποίησης σε τοπικό επίπεδο ή για τα διαθέσιμα διαδικτυακά προγράμματα εκπαίδευσης μπορούν να παρέχουν τα ταμεία φροντίδας ή οι ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρίες υγείας των ατόμων που χρήζουν υποστήριξης, είτε μέσω των επίσημων ιστοσελίδων τους είτε απευθείας με επικοινωνία, καθώς και οι δήμοι και οι τοπικές αρχές μέσω των επίσημων ιστοσελίδων τους. Ο/Η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης αποφασίζει ο/η ίδιος/-α αν θα παρακολουθήσει σεμινάριο πρώτων βοηθειών πριν από την έναρξη της παροχής υποστήριξης σε άτομα που χρήζουν φροντίδας.

Ποιες υπηρεσίες περιλαμβάνονται στις υπηρεσίες υποστήριξης από εθελοντές/εθελόντριες ατομικής υποστήριξης;
Οι γειτονικές συμπληρωματικές υποστηρικτικές και υπηρεσίες ελάφρυνσης προς τα άτομα που χρήζουν φροντίδας, τους φροντιστές-συγγενείς ή τα οικεία πρόσωπα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- συνοδεία σε περιπάτους, επισκέψεις σε γιατρούς ή/και υπηρεσίες,
- βοήθεια για αγορές, υποστήριξη στη διαχείριση του νοικοκυριού και βοήθεια σε εξωτερικές εργασίες, π.χ. βοήθεια σε κηπουρικές εργασίες,
- βοήθεια με την ανάγνωση ή τη συμπλήρωση εντύπων,
- ενθάρρυνση και υποστήριξη για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και κοινωνικές επαφές.

Δεν περιλαμβάνονται στις υποστηρικτικές και ελαφρυντικές υπηρεσίες παροχές νοσηλευτικής φροντίδας ούτε παροχές που δεν θεωρούνται συμπληρωματικές και βασικές, όπως η συντήρηση ή η επισκευή κτιρίων και εξωτερικών χώρων ή οι τεχνικές υπηρεσίες.

Πού μπορώ να βρω υποστήριξη σχετικά με τη συνοδεία ατόμων με άνοια;
Η Εταιρία Alzheimer Gesellschaft Baden-Württemberg e.V. έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα της
πληροφορίες σχετικά με την άνοια και προσφέρει επίσης προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης για το θέμα της άνοιας.

Ποιος παρέχει συμβουλές στο άτομο που χρήζει φροντίδας, στον φροντιστή-συγγενή και στον/στην εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης σε περιπτώσεις όπου απαιτούνται περαιτέρω μέτρα φροντίδας;
Για τον σκοπό αυτό, ο πρώτος αρμόδιος φορέας είναι το ταμείο φροντίδας ή η ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας στην οποία είναι ασφαλισμένο το άτομο που χρήζει φροντίδας ή το τοπικό κέντρο φροντίδας.

Πότε μπορεί να διακοπεί η εθελοντική παροχή υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης;
Ανά πάσα στιγμή. Η εθελοντική παροχή ατομικής υποστήριξης μπορεί να διακοπεί ανά πάσα στιγμή και χωρίς αιτιολόγηση, για προσωπικούς λόγους, όπως για παράδειγμα λόγω μετακόμισης ή εφόσον η κατάσταση υποστήριξης καταστεί υπερβολικά απαιτητική. Η διακοπή της ατομικής υποστήριξης ως εθελοντής/εθελόντρια δεν απαιτείται να γνωστοποιηθεί, ούτε στο ταμείο φροντίδας ούτε στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας του ατόμου που δέχεται υποστήριξη.

Μπορεί να καταβληθεί αποζημίωση για τις υπηρεσίες υποστήριξης του/της εθελοντή/εθελόντριας ατομικής υποστήριξης;
Ναι. Οι υπηρεσίες των εθελοντών/-τριών ατομικής υποστήριξης παρέχονται ως εθελοντική βοήθεια. Οι αποζημιώσεις και τα οικονομικά έσοδα από εθελοντικές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται στο σύνολό τους στην εφορία. Έσοδα από υπηρεσίες φροντίδας ή βοήθειας στη διαχείριση του νοικοκυριού θεωρούνται αποζημιώσεις για εθελοντική εργασία και είναι αφορολόγητα μέχρι το ποσό της γνωστής ως αποζημίωσης εκπαιδευτή (Übungsleiterpauschale), που ανέρχεται σήμερα σε 3.000 ευρώ ετησίως, εφόσον η υποστήριξη αυτή θεωρείται ότι καλύπτει ένα «ηθικό καθήκον» απέναντι στο άτομο που χρήζει φροντίδας.

Η φορολογική αρχή θεωρεί ότι αυτό ισχύει όταν:
1. δεν υποστηρίζονται περισσότερα από δύο άτομα που χρήζουν φροντίδας και
2. ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης δεν λαμβάνει μεγαλύτερο ποσό από αυτό που καλύπτεται από την ασφάλεια φροντίδας.

Το ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται ατομικά μεταξύ του/της εθελοντή/εθελόντριας και του ατόμου που χρήζει υποστήριξης. Το ποσό δεν είναι νομικά καθορισμένο, ωστόσο βάσει εμπειρίας είθισται να συμφωνείται ένα ποσό μεταξύ 12,50 € και 20,00 € την ώρα. Τα φορολογικά ζητήματα που προκύπτουν θα πρέπει να διευκρινίζονται με την αρμόδια εφορία του/της εθελοντή/εθελόντριας ατομικής υποστήριξης. Ακόμη κι αν τα έσοδα από την εθελοντική δραστηριότητα ως ατομικός/-ή βοηθός είναι αφορολόγητα, πρέπει να δηλώνονται στη φορολογική δήλωση εισοδήματος.

Ποιες είναι οι διαδικασίες αποζημίωσης; Μπορεί ή επιτρέπεται στον/στην εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης να υποβάλει απευθείας αίτημα αποζημίωσης στο ταμείο φροντίδας ή στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας ή απαιτείται γραπτή εξουσιοδότηση από το άτομο που χρήζει φροντίδας;

Με την υποβολή του εντύπου αποζημίωσης στο ταμείο φροντίδας ή στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας του ατόμου που χρήζει φροντίδας, υποβάλλεται αίτηση για τη χορήγηση του ποσού ελάφρυνσης σύμφωνα με το άρθρο 45, παράγραφος 1, πρόταση 3, αριθμός 4 του Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλισης XI (SGB XI), για τη λήψη του ποσού ελάφρυνσης έως 131 ευρώ μηνιαίως για τις υπηρεσίες υποστήριξης που έχουν παρασχεθεί από τον/την εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης. Στο έντυπο αποζημίωσης πρέπει να επισυναφθεί ένα αντίγραφο της βεβαίωσης της παροχής υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης. Αυτό επιτρέπει στο ταμείο φροντίδας ή στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας να επιβεβαιώσει ότι ο/η εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης αποτελεί αναγνωρισμένη υπηρεσία υποστήριξης στην καθημερινότητα σύμφωνα με το άρθρο 45α του SGB XI. Η επιστροφή των εξόδων που προκύπτουν από τη λήψη των υπηρεσιών υποστήριξης από τον/την εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης πραγματοποιείται μέσω των ταμείων φροντίδας ή των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιριών υγείας. Το ποσό ελάφρυνσης καταβάλλεται αναδρομικά. Η αποζημίωση πραγματοποιείται σε συνεργασία με το άτομο που χρήζει φροντίδας. Ωστόσο, η αποζημίωση μπορεί να γίνει και απευθείας από τον/την εθελοντή/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης, εφόσον υπάρχει υπογεγραμμένη δήλωση εκχώρησης (Abtretungserklärung). Για οποιαδήποτε απορία σχετικά με τη διαδικασία αποζημίωσης, μπορείτε να απευθυνθείτε απευθείας στο ταμείο φροντίδας ή στην ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας σας.

Μέσω του λεγόμενου δικαιώματος μετατροπής (Umwandlungsanspruch), το 40% του μη χρησιμοποιηθέντος προϋπολογισμού υπηρεσιών φροντίδας μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών του/της εθελοντή/εθελόντριας ατομικής υποστήριξης. Το εάν μπορεί να εγκριθεί ένα δικαίωμα μετατροπής από την ασφάλιση φροντίδας, πρέπει να διευκρινιστεί απευθείας με το ταμείο φροντίδας ή την ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία υγείας.

Απαιτείται ασφαλιστική κάλυψη για την παροχή υπηρεσιών ως εθελοντής/εθελόντρια ατομικής υποστήριξης;

Ατυχήματα ή ζημιές σε περιουσιακά στοιχεία και πρόσωπα μπορεί να συμβούν ανά πάσα στιγμή. Στην ιδιωτική σφαίρα, αποτελούν μέρος του γενικού κινδύνου της ζωής. Οι δραστηριότητες των εθελοντών/-τριών ατομικής υποστήριξης λαμβάνουν χώρα κατά κύριο λόγο στον ιδιωτικό τομέα. Ως εκ τούτου, το άτομο που παρέχει εθελοντική ατομική υποστήριξη πρέπει να διαθέτει επαρκή ασφαλιστική κάλυψη έναντι ζημιών σε περιουσιακά στοιχεία ή προσώπων, τις οποίες μπορεί να προκαλέσει ή να υποστεί στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του. Αναφορικά με την προστασία έναντι ζημιών που προκαλούνται σε τρίτους, είθισται να απαιτείται ιδιωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης. Ενδεχομένως, μπορεί να υπάρχει και ασφαλιστική κάλυψη μέσω του Ταμείου Ατυχημάτων (Unfallkasse). Ωστόσο, δεν υφίσταται γενική νόμιμη κάλυψη μέσω της κρατικής ασφάλισης ατυχημάτων. Σε περίπτωση ατυχήματος, θα πρέπει να απευθυνθεί κανείς στο Ταμείο Ατυχημάτων (Unfallkasse) προκειμένου να εξεταστεί εάν μπορεί να υπάρξει κάλυψη μέσω της κρατικής ασφάλισης ατυχημάτων σε μεμονωμένη περίπτωση.